

**Zespół Szkół
w Chełmży**

**S Z K O L N Y
P R O G R A M
W Y C H O W A W C Z Y**

**Uchwalony przez
Radę Rodziców w dniu .....
w porozumieniu z Radą Pedagogiczną**

Chełmża '2015

*Wychowawca, który nie wtlacza, a wyzwala,
nie ciągnie, a wznosi,
nie ugniata, a kształtuje,
nie dyktuje, a uczy,
nie żąda, a zapytuje,
przeżyje wraz z dzieckiem
wiele natchnionych chwil,
łzawym wzrokiem nie raz patrzeć
będzie na walkę anioła z szatanem,
gdzie biały anioł tryumf odnosi.*

Janusz Korczak

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	6
I Model absolwenta	7
II Wartości wskazane przez członków społeczności szkolnej	8
III Powinności wychowawców klasowych	9
IV Wychowawcze treści zawarte w Statucie Szkoły	11
V Cele wychowawcze i zadania Samorządu Uczniowskiego	12
VI Zasady współpracy wychowawczej z rodzicami	13
VII Zwyczaje i obyczaje szkolne	14
VIII Harmonogram uroczystości związanych ze zwyczajami i obyczajami szkolnymi	15
IX Współpraca z osobami i instytucjami wspomagającymi szkołę w realizacji programu wychowawczego	19
X Organizacja pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych	20
XI Wychowanie w szkole poprzez wskazane wartości	24
XII Ewaluacja programu	27
XIII Podsumowanie	28
XIV Literatura	29

W P R O W A D Z E N I E

Szkolny program wychowawczy został napisany w oparciu o literaturę załączoną w rozdziale XIV. Punktem wyjścia stała się definicja wychowania zawarta we „Wstępie do metodologii pedagogiki” Heliodora Muszyńskiego, który określa wychowanie jako „szczególny rodzaj ludzkiej działalności, polega na zamierzonym wywoływaniu określonych zmian w osobowości człowieka [...]. Przez wychowanie rozumie się całość wpływów i oddziaływań kształtujących rozwój człowieka oraz przygotowujących go do życia w społeczeństwie.”¹

Kolejnym etapem prac nad szkolnym programem wychowawczym zgodnie z założeniami reformy oświaty było ustalenie ważnych wartości dla społeczności szkolnej: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych, które stały się wyznacznikiem kierunków pracy wychowawczej.

Szkolny program wychowawczy jest spójny z Misją i Wizją szkoły zawartą w Statucie Szkoły.

Misją szkoły jest:

- ☞ zapewnienie uczniom bezpieczeństwa,
- ☞ wymaganie od uczniów zdyscyplinowania, uczciwości i kultury osobistej,
- ☞ budzenie i utrwalanie wśród uczniów poczucia odpowiedzialności za własny rozwój,
- ☞ zapewnienie zdobycia rzetelnej wiedzy,
- ☞ uczenie kreatywności i przygotowanie do pełnienia ról społecznych we współczesnym świecie,

Wizja szkoły zakłada:

- ☞ otwarcie na każdego ucznia, który podejmuje próbę kształtowania swojej osobowości,
- ☞ przygotowanie uczniów szkoły do dalszego kształcenia i zdobywania zawodu,
- ☞ przygotowanie uczniów szkoły do życia w strukturach społecznych,
- ☞ kształtowanie myśli humanistycznej, technicznej i przyrodniczej z wykorzystaniem języków obcych,
- ☞ tworzenie szkoły przyjaznej i bezpiecznej dla uczniów,

---

¹ H. Muszyński, Wprowadzenie do metodologii pedagogiki. Warszawa, 1971, s.35

- ☞ zapewnienie rozwoju zainteresowań w zakresie kultury, techniki i sportu,
- ☞ zintegrowanie ze środowiskiem lokalnym,
- ☞ utrzymywanie przez szkołę stałych kontaktów z krajami Unii Europejskiej.

PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną szkolnego programu wychowawczego stanowią następujące dokumenty:

- ☞ Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art.48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72 ust 1.
- ☞ Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) art. 1, 4, 5, 22, 33, 34a, 40 oraz 54 ust. 2 pkt 1 lit a).
- ☞ Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006r. Nr 97 poz. 674 z późn. zm.) art. 6 oraz 64 ust. 2 pkt 3.
- ☞ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz.U. Nr 51 poz. 458 z późn. zm.).
- ☞ Statut Zespołu Szkół w Chełmży.
- ☞ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych.

I MODEL ABSOLWENTA

Absolwent Zespołu Szkół w Chełmży to człowiek:

- ☞ twórczy,
- ☞ umiejący wykorzystać zdobytą wiedzę w pracy, działalności społecznej, życiu osobistym,
- ☞ posiadający realną, ważną rzeczywistą wizję swojej przyszłości,
- ☞ jest tolerancyjny wobec ludzi innych wyznań, odmienności, mniejszości narodowych,
- ☞ jest asertywny,
- ☞ wrażliwy na ludzką krzywdę, zło, niesprawiedliwość społeczną,
- ☞ jest przedsiębiorczy, samodzielny, zaradny,
- ☞ umie wykorzystywać w życiu zdobyte wiadomości, korzystać z nich w pracy i w życiu osobistym,
- ☞ szanuje wartości rodzinne i religijne,
- ☞ dba o swoje zdrowie, wolny od nałogów, prowadzi zdrowy i aktywny tryb życia,
- ☞ cechuje go szacunek do tradycji, polskości, symboli narodowych,
- ☞ jest osobą odpowiedzialną na wszystkich polach swojej działalności, znająca swoje prawa i obowiązki.

Powyższa całościowa wizja pożądanej osobowości absolwenta została sformułowana na podstawie opinii rodziców, grona pedagogicznego, planów nauczania i osiągniętych kompetencji.

II WARTOŚCI WSKAZANE PRZEZ CZŁONKÓW SPOŁECZNOŚCI SZKOLNEJ

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych wśród wszystkich członków społeczności szkolnej we wrześniu 2015r. ustalono szkolny system wartości, który tworzą:

- ☞ nauka,
- ☞ tradycja,
- ☞ bezpieczeństwo,
- ☞ odpowiedzialność,
- ☞ uczciwość,
- ☞ tolerancja,
- ☞ rodzina,
- ☞ miłość,
- ☞ przyjaźń.

III POWINNOŚCI WYCHOWAWCÓW KLASOWYCH

Wychowawca reprezentuje wobec swojej klasy radę pedagogiczną szkoły, wobec zaś rady pedagogicznej – klasę. Jest rzecznikiem interesów uczniów wobec dyrekcji nauczycieli, a rzecznikiem instytucji szkolnej wobec uczniów. Jest ich opiekunem, powiernikiem i animatorem.

☞ Funkcja administracyjna:

- prowadzenie dziennika elektronicznego,
- stała kontrola wpisów dokonywanych przez innych nauczycieli,
- semestralne i roczne zestawienie i obliczenia statystyczne (oceny i frekwencja itp.),
- wpisy do arkuszy ocen (oceny, notatki o promowaniu, przeniesieniach, egzaminach poprawkowych, założenie arkuszy),
- wypisywanie i drukowanie świadectw w końcu roku szkolnego, przygotowanie wszystkich dokumentów potrzebnych do wystawienia dyplomów i świadectw,
- prowadzenie dokumentacji wychowawcy klasy z informacjami o klasie i uczniach,
- rozliczenia finansowe z uczniami po wycieczkach, imprezach składkowych.

☞ Współpraca z rodzicami:

- wzajemna wymiana informacji o uczniu – zapoznanie rodziców z harmonogramem pracy szkoły, rozwojem uczniów, zachowaniem się w grupie rówieśniczej, z charakterystycznymi trudnościami rozwojowymi,
- zapoznanie rodziców z podstawowymi kryteriami ocen, z system nagród i kar, z zestawem wymagań dydaktycznych i wychowawczych; współpraca związana z udzielaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole,
- zachęcanie rodziców do współdziałania ze szkołą w zakresie spraw opiekuńczo – wychowawczych,
- stwarzanie rodzicom dogodnych warunków do systematycznych kontaktów z poszczególnymi nauczycielami i dyrekcją szkoły.

☞ **Praca wychowawcza:**

- praca w zakresie przyswajania przez uczniów pożądaných systemów wartości moralnych i społecznych, pozwalających na dokonywanie właściwych wyborów życiowych,
- kształtowanie pozytywnej motywacji do nauki i pracy,
- ułatwianie wyboru zawodu i kierunku dalszego kształcenia,
- organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
- współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynowanie ich działań wychowawczych,
- ukierunkowanie zainteresowań wychowanków życiem i potrzebami środowiska lokalnego, inspirowanie ich do pracy dla klasy, szkoły i środowiska,
- omawianie z wychowankami aktualnych problemów społecznych, politycznych, etycznych, kulturalnych i innych,
- rozwijanie u uczniów umiejętności i nawyków podejmowania samodzielnych decyzji w zakresie planowania, samokontroli i samooceny,
- realizacja zadań opiekuńczych wobec całej klasy, a w szczególności wobec uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, rodzinnej, zdrowotnej itp.

IV WYCHOWAWCZE TREŚCI ZAWARTE W STATUCIE SZKOŁY

- ☞ Szkoła kształtuje środowisko wychowawcze sprzyjające realizowaniu celów i zasad określonych w Ustawie o systemie oświaty, stosownie do swoich warunków i wieku uczniów.
- ☞ Szkoła sprawuje opiekę nad uczniami odpowiednio do ich potrzeb i możliwości szkoły.
- ☞ Szkoła udziela uczniom pomocy psychologiczno - pedagogicznej.
- ☞ Szkoła organizuje opiekę nad uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych uczęszczającymi do szkoły.
- ☞ Szkoła umożliwia uczniom podtrzymywanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej.
- ☞ Szkoła pomaga uczniom klas pierwszych w szybkiej adaptacji do warunków nowej szkoły, jej specyfiki, nowych nauczycieli, nowych koleżanek i kolegów.
- ☞ Szkoła otacza szczególną opieką uczniów z zaburzeniami rozwojowymi, uszkodzeniami narządów ruchu, słuchu i wzroku. Dąży do wprowadzenia indywidualizacji nauczania lub jej pewnych form oraz do stałych kontaktów z rodzicami, służbą zdrowia i poradniami pedagogiczno – psychologicznymi.
- ☞ Szkoła może występować o przydzielenie przez sąd kuratora społecznego dla uczniów z rodzin rozbitych, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, kryminogennych.
- ☞ System monitoringu wizyjnego ma na celu zwiększenie poczucia bezpieczeństwa wśród uczniów.
- ☞ Zapis w systemie monitoringu może być wykorzystany do ponoszenia konsekwencji przewidzianych w Statucie Szkoły.
- ☞ W sytuacji pobicia, stosowania przemocy, kradzieży, uszkodzenia szkolnego mienia zapis w systemie monitoringu zostanie wykorzystany do podjęcia działań przez dyrekcje szkoły, wychowawców klas, nauczycieli, policję.

V CELE WYCHOWAWCZE I ZADANIA SAMORZĄDU UCZNIOWSKIEGO

W szkole działa Samorząd Uczniowski, który ma własny regulamin i plan pracy. Wybory do władz SU odbywają się w październiku. Cele wychowawcze SU to:

- ☞ kształtowanie i rozwijanie wśród młodzieży znaczenia samorządności,
- ☞ kształtowanie odpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- ☞ uczenie sposobów planowania celów działania, celów życiowych, nauki szkolnej, ukazywanie ich znaczenia,
- ☞ ukazywanie młodzieży szkolnej potrzeby rozwijania demokratyzacji życia przy pełnym poszanowaniu prawa,
- ☞ uczenie młodych ludzi podejmowania polemiki prasowej poprzez wydawanie gazetki szkolnej „Ogólniak”.

VI ZASADY WSPÓŁPRACY WYCHOWAWCZEJ Z RODZICAMI

- ☞ Zasada utrzymania systematycznej współpracy ze środowiskiem rodzinnym ucznia.
- ☞ Zasada wzajemnego i wyczerpującego informowania o rozwoju ucznia.
- ☞ Zasada dostosowania częstotliwości współpracy z domem rodzinnym do aktualnych potrzeb ucznia.
- ☞ Zasada dostosowania formy współpracy z domem rodzinnym do aktualnych możliwości nauczyciela i potrzeb ucznia.
- ☞ Zasada dostarczania rodzicom wskazań pedagogicznych adekwatnych do aktualnej sytuacji dziecka.
- ☞ Zasada budzenia i kształtowania świadomości wychowawczej rodziców.
- ☞ Zasada uświadamiania rodzicom współodpowiedzialności za przebieg rozwoju ucznia.
- ☞ Zasada prowadzenia systematycznej pedagogizacji rodziców.
- ☞ Zasada współdecydowania rodziców o treści zadań wychowawczych szkoły.
- ☞ Zasada współrealizowania przez rodziców zadań wychowawczych szkoły.

VII ZWYCZAJE I OBYCZAJE SZKOLNE

- ☞ Uroczyste ślubowanie klas pierwszych.
- ☞ Uroczyste przekazanie sztandaru szkoły.
- ☞ Święto patrona liceum ogólnokształcącego – Komisji Edukacji Narodowej.
- ☞ Połowinki.
- ☞ Studniówka.
- ☞ Klasowe spotkanie opłatkowe.
- ☞ Szkolne Walentynki.
- ☞ Regionalny Dzień Sportu.
- ☞ Spotkania informacyjne dla rodziców maturzystów.
- ☞ Żegnanie uczniów klas najstarszych, kończących szkołę, przez uczniów klas młodszych.
- ☞ Pożegnanie absolwentów ze szkołą.
- ☞ Nagradzanie absolwentów i maturzystów za osiągnięcie najwyższych wyników w nauce.
- ☞ Nagradzanie udzielających się absolwentów za pracę na rzecz szkoły i środowiska.
- ☞ Wykonywanie wspólnego zdjęcia pamiątkowego absolwentów szkół.
- ☞ Przygotowywanie i przekazanie dyrektorowi szkoły pamiątkowego tabloa przez absolwentów liceum ogólnokształcącego i technikum.
- ☞ Galeria zdjęć absolwentów w gabinecie dyrektora szkoły.
- ☞ Wydawanie gazetki szkolnej „Ogólniak”.
- ☞ Nagradzanie autorów gazetki szkolnej „Ogólniak”.
- ☞ Przekazywanie informacji i umilanie muzyką przerw śródlekcyjnych przy wykorzystaniu szkolnego radiowęzła i Centrum Informacji Multimedialnej.
- ☞ Prowadzenie szkolnej strony internetowej i FunPage'a na Facebooku .

**VIII HARMONOGRAM UROCZYSTOŚCI
ZWIĄZANYCH ZE ZWYCZAJAMI
I OBYCZAJAMI SZKOLNYMI**

UROCZYSTOŚCI	ŚWIĘTO	DATA	MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA W ASPEKCIE WYCHOWAWCZYM
Historyczne	- wybuch II wojny światowej,	01.09.2015r.	- kształtowanie wartości patriotycznych, historycznych,
	- odzyskanie niepodległości,	11.11.2015r.	- wartości patriotyczne, historyczne, bezpieczeństwo, integracja ze środowiskiem lokalnym,
Kalendarzowe	- Walentynki,	luty 2015r.	- wartości: miłość, wspólnota integracja środowiska, życzliwość, pamięć o bliskich
	- Dzień Edukacji,	14.10.2015r.	- nauka, praca,
	- Dzień Wiosny,	04.2016r.	- miłość, wspólnota, integracja,
Religijne	- Boże Narodzenie, klasowe spotkania opłatkowe,	21.12.2015r.	- wartości: religijne, społeczne, integracja, bezpieczeństwo, integracja społeczności szkolnej, wychowawcze,
	- Wielkanoc,	23.03.2016r.	- integracja grupy, wart. religijne, wychowawcze, miłość, ekumenizm,

Szkolny program wychowawczy

Lokalne, szkolne, regionalne	- ślubowanie klas pierwszych,	14.10.2015r.	- integracja ze społecznością szkolną, wychowawcze,
	- uroczyste przekazanie sztandaru,	14.10.2015r.	- integracja ze społecznością szkolną, wychowawcze,
	- szkolny „Dzień Dobrego Chleba” -współpraca ze Środowiskowym Domem Pomocy Społecznej w Chełmży i Zespołem Szkół Specjalnych w Chełmży,	23.10.2015r.	- poszanowanie pracy ludzkiej, szacunek dla chleba, integracja społeczności szkolnej, współpraca ze środowiskiem lokalnym integracja ze środowiskiem lokalnym,
	- Szlachetna Paczka przy współudziale i Międzyszkolnego Koła Wolontariatu,	październik, listopad, grudzień 2015r.	- pomoc bliźniemu, solidarność, wrażliwość na los drugiego człowieka,
	- Marcinki,	06.11. 2015r.	- współpraca z ŚDPS, tradycja święta, wartości poznawcze, historyczne,
	- połowinki klas drugich LO,	listopad 2015r.	- wartość dobrej zabawy w życiu człowieka, integracja grupy, kształcenie umiejętności organizacyjnych, zabawy w grupie,
	- szkolne Mikołajki,	02.12.2015r.	- współpraca z DPŚ, wartości poznawcze,
	- Wigilia - tradycja polska,	16.12.2015 r.	- współpraca z DPŚ, poznanie tradycyjnej, świątecznej kuchni polskiej, potraw wigilijnych,
	- Dzień Walki z AIDS,	01.12.2015r.	- profilaktyka, integracja, koleżeństwo zasady dobrego zachowania i wychowania,
	- Dzień bez Przekleństw,	17.12.2015r.	- jw.
- Studniówka,	styczeń 2015r.	- zabawa jako forma integracji, rozrywki, zachowania zasad dobrego wychowania,	
- uroczystość z okazji wyzwolenia Chełmży,	styczeń 2015r.	- integracja ze środowiskiem lokalnym, wartości historyczne, patriotyczne,	

Szkolny program wychowawczy

	- realizacja projektu: „Siła dobra, siła zła...”,	luty 2016r.	- miłosierdzie, miłość bliźniego, solidarność, współczucie, okrucieństwo jako symbol zła,
	- spotkania informacyjne dla rodziców maturzystów,	kwiecień 2016r.	- współpraca z rodzicami, komunikatywność, integracja ze szkołą,
	- Dzień Przedsiębiorczości	kwiecień 2016r.	- przedsiębiorczość, podejmowanie decyzji, umiejętność odnalezienia się na rynku pracy,
	- „ Stop przemocy w rodzinie”,	kwiecień 2016r.	- umiejętność przeciwstawiania się agresji w szkole, rodzinie, grupie rówieśniczej,
	- Regionalny Dzień Sportu,	czerwiec 2016r.	- propagowanie zdrowego stylu życia, sportu, tężyzny fizycznej,
Inne uroczystości i zwyczaje	☞ działalność Międzyszkolnego Koła Wolontariatu na rzecz środowiska, ☞ prowadzenie szkolnej strony internetowej i FunPage'a na Facebooku , ☞ akcje charytatywne ogłaszane przez pedagogów szkolnych i SU, ☞ wydawanie gazetki szkolnej „Ogólniak”, ☞ umilanie przerw śródlekcyjnych muzyką oraz ważnymi komunikatami szkolnymi w ramach Centrum Informacji Multimedialnej, ☞ kontynuowanie cyklu „Emocjonalnie" dla szkoły i środowiska, ☞ działalność Szkolnego Koła Caritas, współpraca z Caritas - podejmowanie wspólnych działań na rzecz środowiska, ☞ działalność szkolnego koła PCK,		
Kalendarium roku szkolnego 2015/2016	<i>Podstawa prawna: §2 ust.1 rozp. MENiS z dnia 18 kwietnia 2002r.w sprawie organizacji roku szkolnego - Dz. U. Nr 46, poz.432, z późn. zm.</i> 01.09.2015r. rozpoczęcie roku szkolnego 23-31.12.2015r. zimowa przerwa świąteczna		

Egzamin maturalny i zawodowy ustaliła CKE www.cke.edu.pl ZS w Chelmży	18-31.01.2016r. ferie zimowe 24-29.03.2016r. wiosenna przerwa świąteczna 29.04.2016r. zakończenie zajęć w klasach programowo najwyższych w szkołach ponadgimnazjalnych <i>Podstawa prawna: art. 9a ust. 2pkt.10lit. a tiret pierwsze ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty - Dz. U. z 2004r. Nr 256, poz. 2572j.t., z późn. zm.</i> egzamin maturalny: 04-27.05.2016r. ☞ 04-27.05.2016r. część ustna ☞ 04-27.2016r. część pisemna egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe w okresie letnim: ☞ 20.06.2016r. etap pisemny ☞ 27.06-04.07.2016r. etap praktyczny ☞ 14.12.2015r. koniec I półrocza dla klas maturalnych ☞ 15.01.2016r. koniec I półrocza dla klas pozostałych ☞ 21.12. wigilie klasowe ☞ 23-31.12.2015r. zimowa przerwa świąteczna ☞ 18-31.01.2016r. ferie zimowe ☞ 2, 4, 5, 6, 05.2016r. dni wolne od nauki szkolnej dla uczniów klas I-II LO; I-III ZSZ ☞ 27.05.2016r. dzień wolny od nauki szkolnej

IX WSPÓLRACA Z OSOBAMI I INSTYTUCJAMI WSPOMAGAJĄCYMI SZKOŁĘ W REALIZACJI PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO

- ☞ Zapraszanie na uroczystości szkolne przedstawicieli władz lokalnych (zakończenie roku szkolnego dla maturzystów, Emocjonalnie, kabarety szkolne).
- ☞ Udział społeczności szkolnej w imprezach kulturalnych, o charakterze historycznym organizowanych przez instytucje lokalne (spotkania autorskie i wernisaże w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej, uroczystości z okazji 11 listopada).
- ☞ Działania na rzecz lokalnego środowiska (sprzątanie świata).
- ☞ Udział rodziców w przygotowaniu uroczystości szkolnych.
- ☞ Współpraca z Domem Pomocy Środowiskowej.
- ☞ Wolontariat młodzieży na rzecz osób potrzebujących pomocy (zbiórka odzieży i zabawek, udział w akcji „Szlachetna Paczka”).
- ☞ Przekazywanie życzeń świątecznych i okolicznościowych przez dyrekcję i uczniów szkoły.
- ☞ Przedsięwzięcia szkolno-lokalne „Szkolne dni Dobrego Chleba”.

**X ORGANIZACJA POMOCY
PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNEJ
DLA UCZNIÓW O SPECJALNYCH
POTRZEBACH EDUKACYJNYCH
- PROCEDURA**

Podstawa prawna: Rozporządzenie z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.

1. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana uczniowi polega na rozpoznaniu i zaspakajaniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz rozpoznaniu indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia wynikających w szczególności z:
  - a) niepełnosprawności,
  - b) niedostosowania społecznego,
  - c) zagrożenia niedostosowaniem społecznym,
  - d) szczególnych uzdolnień,
  - e) ze specyficznych trudności w uczeniu się,
  - f) zaburzeń w komunikacji językowej,
  - g) choroby przewlekłej,
  - h) z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych,
  - i) niepowodzeń edukacyjnych,
  - j) zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego, kontaktami środowiskowymi),
  - k) trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą.
2. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych

w celu zwiększania efektywności pomocy psychologiczno – pedagogicznej dla uczniów.

3. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna jest organizowana i udzielana we współpracy z:
  - a) rodzicami uczniów,
  - b) poradniami psychologiczno – pedagogicznymi,
  - c) innymi szkołami,
  - d) organizacjami pozarządowymi oraz innymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana jest z inicjatywy:
  - a) ucznia,
  - b) rodziców/prawnych opiekunów ucznia,
  - c) dyrektora szkoły,
  - d) nauczyciela, wychowawcy klasy lub specjalisty, prowadzących zajęcia z uczniem,
  - e) pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania lub higienistki szkolnej,
  - f) poradni,
  - g) pracownika socjalnego,
  - h) asystenta rodziny,
  - i) kuratora sądowego.
5. Pomoc psychologiczno – pedagogiczną w szkole organizuje dyrektor szkoły.
6. W przypadku stwierdzenia, że uczeń ze względu na potrzeby rozwojowe lub edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne wymaga objęcia pomocą psychologiczno – pedagogiczną, odpowiednio nauczyciel, wychowawca klasy lub specjalista niezwłocznie udzielają uczniowi tej pomocy w trakcie bieżącej pracy z uczniem. Nauczyciel lub specjalista informują o tym wychowawcę klasy.
7. Wychowawca klasy – jeżeli stwierdzi taką potrzebę - informuje innych nauczycieli lub specjalistów o potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w trakcie ich bieżącej pracy z uczniem.
8. W przypadku stwierdzenia przez wychowawcę klasy, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną w formie:
  - a) zajęć rozwijających uzdolnienia,
  - b) zajęć specjalistycznych: zajęć korekcyjno – kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym,

- c) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej wychowawca klasy planuje i koordynuje udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej, w tym ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w których poszczególne formy będą udzielane.
9. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie do kształcenia specjalnego, orzeczenia do nauczania indywidualnego lub opinię poradni psychologiczno – pedagogicznej, rodzic/prawny opiekun lub uczeń przekazują ww. orzeczenie lub/i opinię do sekretariatu szkoły celem zarejestrowania. Oryginał orzeczenia do kształcenia specjalnego składa się wraz z wnioskiem rodzica/prawnego opiekuna o zorganizowanie zajęć rewalidacji indywidualnej, oryginał orzeczenia do nauczania indywidualnego - z wnioskiem rodzica/prawnego opiekuna o zorganizowanie nauczania indywidualnego
10. Sekretariat prowadzi rejestr złożonych orzeczeń do kształcenia specjalnego, orzeczeń do nauczania indywidualnego i opinii poradni psychologiczno – pedagogicznych.
11. Zarejestrowane orzeczenie do kształcenia specjalnego, orzeczenie do nauczania indywidualnego, opinia poradni psychologiczno – pedagogicznej jest niezwłocznie przekazywana przez sekretariat pedagogom szkolnym, którzy informację o konieczności objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną przekazują wychowawcy klasy.
12. Planując udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej, wychowawca klasy współpracuje z dyrektorem szkoły, rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia, z pełnoletnim uczniem oraz – w zależności od potrzeb – z innymi nauczycielami i specjalistami prowadzącymi zajęcia z uczniem, poradnią lub innymi osobami, o których mowa w pkt 4.
13. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie do kształcenia specjalnego planowanie i koordynowanie udzielania uczniowi pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest zadaniem Zespołu powołanego przez dyrektora szkoły.
14. Zespół, o którym mowa w pkt 10. składa się z nauczycieli i specjalistów prowadzących z uczniem zajęcia. Dyrektor szkoły wyznacza osobę koordynującą pracę Zespołu.
15. Na podstawie zaleceń wychowawcy klasy, dyrektor ustala dla ucznia formy, okres i wymiar godzin udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

16. Wymiar godzin poszczególnych form udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dyrektor szkoły ustala biorąc pod uwagę wszystkie godziny, które w danym roku szkolnym mogą być przeznaczone na realizację tych form.
17. O potrzebie objęcia ucznia pomocą psychologiczno – pedagogiczną informuje się rodziców/prawnych opiekunów ucznia albo pełnoletniego ucznia.
18. O ustalonych dla ucznia formach, okresie udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wymiarze godzin, w których poszczególne formy będą realizowane, dyrektor szkoły niezwłocznie informuje pisemnie rodziców/prawnych opiekunów ucznia lub pełnoletniego ucznia.
19. Korzystanie z pomocy psychologiczno – pedagogicznej jest dobrowolne i nieodpłatne.
20. Koordynatorami wszystkich działań związanych z udzielaniem pomocy psychologicznej - pedagogicznej w szkole są pedagodzy szkolni.
21. Dokumentacja dotycząca udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole znajduje się u pedagogów szkolnych.

XI WYCHOWANIE W SZKOLE POPRZEZ WSKAZANE WARTOŚCI

WARTOŚĆ	CEL/CELE	ZADANIA	ODPOWIEDZIALNI	TERMIN REALIZACJI
Nauka	Zdolność zgłębiania wiedzy i umiejętności	☞ Pomoc w odkrywaniu możliwości i predyspozycji uczniów oraz talentów i w ich twórczym wykorzystaniu.	Nauczyciele, wychowawcy klas, doradca zawodowy	Cały rok
		☞ Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań.	Nauczyciele	Cały rok
Tradycja	Znajomość tradycji szkolnej, lokalnej, regionalnej, polskiej.	☞ Znajomość historii szkoły i patrona liceum ogólnokształcącego.	Wychowawcy klas, nauczyciele historii i języka polskiego	IX, X
		☞ Znajomość sławnych absolwentów szkoły.	Wychowawcy klas, nauczyciele historii	Według klasowych programów wych.
		☞ Kultywowanie tradycji uwzględnionych w harmonogramie uroczystości szkoły.	Nauczyciele	Zgodnie z harmonogramem
		☞ Wpajanie szacunku dla tradycji i historii oraz symboli narodowych.	Nauczyciele	Cały rok
Bezpieczeństwo	Umiejętność przestrzegania zasad bezpieczeństwa. Właściwe reagowania na sytuacje patologiczne.	☞ Kształtowanie umiejętności rozróżniania dobra i zła, brania odpowiedzialności za wybory moralne i efekty swojego postępowania wobec innych.	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok
		☞ Uświadamianie znaczenia tolerancji wobec innych.	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok
Odpowiedzialność	Odpowiedzialność jako droga kształtowania dojrzałej osobowości.	☞ Kształcenie poczucia odpowiedzialności za obowiązki i podejmowane decyzje w życiu szkolnym i pozaszkolnym.	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok
		☞ Rozbudzanie szacunku do własnej pracy poprzez rzetelne wykonywanie	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok

Szkolny program wychowawczy

		obowiązków szkolnych oraz pracy innych. ☞ Pomoc koleżeńska. ☞ Zaangażowanie społeczne. ☞ Odpowiedzialność za zdrowie i życie własne i innych.	Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele, terapeuci	Cały rok Cały rok Cały rok
Uczciwość	Kształtowanie postawy uczciwości w stosunku do ludzi, podejmowanych zadań,	☞ Postępowanie zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, normami moralnymi, społecznymi. ☞ Obowiązkowość, prawdomówność.	Wychowawcy klas, nauczyciele, przedstawiciele prokuratury, straży miejskiej, gminnej, policji Nauczyciele	Cały rok Cały rok
Tolerancja	Tolerancja wobec ludzi odmiennej płci, innych orientacji politycznych i wyznaniowych, mniejszości narodowych.	☞ Uświadamianie zagrożeń płynących z nietolerancji. ☞ Kształtowanie umiejętności reagowania na wszystkie rodzaje przemocy. ☞ Kształtowanie postawy tolerancji wobec odmienności. ☞ Tolerancja wobec ludzi niepełnosprawnych.	Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok Cały rok Cały rok Cały rok
Rodzina	Rodzina jako podstawowe środowisko kształtowania osobowości człowieka.	☞ Uświadamianie wartości rodziny. ☞ Podkreślanie znaczenia więzi rodzinnych. ☞ Przygotowanie do pełnienia funkcji rodzicielskich w rodzinie.	Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok Cały rok Cały rok

Szkolny program wychowawczy

Miłość	Miłość jako zadanie.	☞ Prezentowanie różnych rodzajów miłości w oparciu o przykłady historyczne, literackie, religijne.	Wychowawcy klas, nauczyciele języka polskiego, historii, religii, wdz	Cały rok
Przyjaźń	Znaczenie przyjaźni w życiu człowieka.	☞ Kształtowanie umiejętności nawiązywania przyjacielskich, koleżeńskich kontaktów między rówieśnikami.	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok
		☞ Zacieśnianie więzi między rówieśnikami z klasy poprzez wspólną zabawę i pracę,	Wychowawcy klas, nauczyciele	Cały rok

XII EWALUACJA

Celem ewaluacji jest dostarczenie informacji, które pozwolą na dokonanie ewentualnych zmian w szkolnym programie wychowawczym.

Będzie to ewaluacja wewnętrzna i formatywna (kształtująca) przeprowadzona pod koniec roku szkolnego. Głównym motywem przeprowadzenia jej mogą być zmiany w programie związane z realizacją zadań niezaplanowanych oraz niezrealizowanie zadań zaplanowanych z przyczyn obiektywnych.

Po jednym cyklu kształcenia, czyli po 3 latach od daty zatwierdzenia programu będzie on poddany ewaluacji wewnętrznej sumującej (konkluzywnej), która będzie polegała na przeprowadzeniu badania ankietowego wśród uczestników programu: uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników niepedagogicznych szkoły. Uzyskane wyniki będą stanowiły bazę do ewaluacji wstępnej przy konstruowaniu następnego programu wychowawczego, do którego napisania będzie można wykorzystać inne metody ewaluacji, jak: rozmowę indywidualną, analizę dokumentów, obserwację, wywiad.

XIII PODSUMOWANIE

Niniejszy dokument jest szczegółowym omówieniem oddziaływań wychowawczych, które mają zapewnić wszechstronny rozwój ucznia. Cel ten będzie możliwy jedynie wtedy, gdy szkolny program wychowawczy znajdzie szerokie, praktyczne zastosowanie. Przed każdym nauczycielem naszej placówki stoi zatem zadanie wplatania treści programu we wszystkie zajęcia lekcyjne, tematykę godzin wychowawczych, tematykę wycieczek, uroczystości i imprez szkolnych, w realizację projektów współfinansowanych przez UE, zajęcia integracyjne, pozalekcyjne, konkursy i inicjatywy sportowe. Wysiłek nauczyciela w dostosowaniu optymalnej formy realizacji do planowanego przedsięwzięcia wykreuje niepowtarzalny i indywidualny charakter naszego programu, a także podniesie jego wartość.

Każdy wychowawca zobowiązany jest do przekazania treści programu szkolnego rodzicom wychowanków, uwzględniając fakt, iż posiadają oni największe prawa wychowawcze w stosunku do swoich dzieci.

Przyjmujemy, że program wychowawczy naszej szkoły może ulegać modyfikacjom w zależności od pomysłowości uczniów, ich rodziców, nauczycieli i od sytuacji wychowawczej w danym roku szkolnym.

XIV LITERATURA

1. Baczyńska M., *Program wychowawczy szkoły*, w: *Edukacja i dialog*, 2000 nr 5.
2. *Encyklopedia Pedagogiczna*. Pod red. W Pomykała. Warszawa 1993.
3. Garstka T., Leśniewska K., *Jak tworzyć program wychowawczy szkoły - opis modelu*, on-line <https://www.ore.edu.pl>
4. Okoń W., *Słownik pedagogiczny*. Warszawa 1985.
5. Śliwerski Bogusław, *Program wychowawczy szkoły*. WSiP, Warszawa 2001, ISBN 83-02080-99-3.
6. Tomaszewski T., *Psychologia*. Warszawa 1982.
7. *Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich*. Zakamycze 2000.
8. Wieczorek M., *Model programu wychowawczego szkoły - propozycja*, on-line http://poradnik.metis.pl/wpcontent/downloads/model_programu_wychowawczego_szkoły.pdf.
9. Zimbardo P. G., Ruch F.L., *Psychologia i życie*. Warszawa 1994.